

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-893/21-P

Název	Základní škola Chrást, okres Plzeň-město, příspěvková organizace
Sídlo	nám. Čsl. legií 26, 330 03 Chrást
E-mail	zschrast@zschrast.cz
IČ	70986916
Identifikátor	600071324
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Tomáš Páník
Zřizovatel	Obec Chrást
Místo inspekční činnosti	nám. Čsl. legií 26, 330 03 Chrást
Termín inspekční činnosti	10. 11. 2021 – 12. 11. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola Chrást, okres Plzeň-město, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny – výdejny.

K datu inspekční činnosti se ve 13 třídách vzdělávalo 264 žáků, z toho 134 na prvním stupni, 130 na druhém stupni. Škola vykazala 12 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z nichž tři jsou vzděláváni podle individuálních vzdělávacích plánů vypracovaných na základě doporučení školských poradenských zařízení. Tři žáci pracují s podporou asistentů pedagoga. Škola vzdělávala čtyři žáky cizince. Výuka probíhá podle Školního vzdělávacího programu Základní škola Chrást.

Školní družina má čtyři oddělení s 82 účastníky přihlášenými k pravidelné docházce. Vzdělávání se realizuje podle Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání Základní škola Chrást, který navazuje na školní vzdělávací program pro základní vzdělávání. Provoz je stanoven tak, aby vyhovoval žákům i jejich zákonným zástupcům.

Školní stravování je poskytováno žákům v požadovaném rozsahu a patřičné kvalitě.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) pracuje ve funkci od 1. 8. 2008. Předložená koncepce rozvoje školy postuluje řadu cílů, některé velmi obecné, aniž by byla stanovena jejich hierarchie a dostatečná konkretizace postupů pro jejich dosažení.

Způsob řízení školy je založen na přímém osobním kontaktu, vychází z dlouhodobé znalosti prostředí a dobrých kolegiálních vztahů. Ředitel úzce spolupracuje se svojí zástupkyní. Avšak postupně se zvyšující počet žáků a tříd, s čímž souvisí i narůstající počet pedagogů, a zároveň nízká míra delegování pravomocí na další kompetentní pracovníky nepřispívá ke zkvalitňování procesů, které probíhají ve škole. Ve škole je zřízeno metodické sdružení prvního stupně, jehož odborný potenciál není plně využíván. Na druhém stupni předmětové komise nebyly zavedeny. Není stanovena vedoucí vychovatelka školní družiny. Metodické vedení pedagogů základní školy a školní družiny patří do přímé kompetence ředitele a jeho zástupkyně, není ale účinně nastaveno tak, aby eliminovalo rizika vyplývající z aktuálního složení pedagogického sboru. Kontrolní a hospitační činnost vedení školy proběhla ve školních letech 2020/2021 a 2021/2022 v menším rozsahu z důvodu pandemické situace. Byla zejména zaměřena na efektivitu výuky začínajících pedagogů, která byla hodnocena většinou kladně. Hospitační činnost ve školní družině nebyla realizována. Závěry z hospitací jsou často prováděny formálně bez přijatých opatření vedoucích ke zkvalitnění vzdělávání. Záležitosti týkající se vzdělávání i chodu školy jsou projednávány v pedagogické radě a na provozních poradách. Systém vnitřní kontroly je vytvořen, ale vykazuje nízkou účinnost kontrolních mechanismů. Procesy ve škole jsou monitorovány, vyhodnocovány především ústní formou, závazná opatření pro další práci školy nejsou stanovována. V průběhu inspekční činnosti byly shledány nedostatky v povinné školní dokumentaci – ve školním řádu, ve vnitřním řádu školní družiny a školní jídelny.

Pedagogický sbor je téměř plně kvalifikovaný. Ve škole pracuje několik vyučujících s krátkou praxí nebo bez příslušné předmětové specializace, což mělo v některých případech negativní vliv na kvalitu sledované výuky. Podpora začínajících spočívá v určení uvádějícího učitele a možnosti konzultace. Vzájemné hospitace s následnou výměnou zkušeností nejsou realizovány. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází hlavně z osobního výběru jednotlivých učitelů, není koordinováno na základě promyšleného plánu ve vztahu k potřebám základní školy a školní družiny.

Prostorové a materiální podmínky umožňují poskytovat základní i zájmové vzdělávání. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu žáků je nezbytné účelně využívat veškeré prostory, což se škole díky součinnosti se zřizovatelem velmi dobře daří. Vkusně esteticky vyzdobené učebny jsou vybaveny moderními pomůckami a ICT technikou. Činnost školní družiny probíhá v kmenových třídách, což je z hlediska vybavení hrami a rukodělným materiálem omezující skutečnost. Tělesná výchova nejnižších ročníků probíhá v malé školní tělocvičně. Ostatní kolektivy realizují tuto výuku ve sportovním areálu obce. K zajištění bezpečnosti žáků při vzdělávání má škola nastavena jasná pravidla. Žáci jsou o bezpečném chování pravidelně poučováni.

Pro podporu výchovně vzdělávacího procesu škola využívá také finanční prostředky z dotačních titulů, zejména na pořízení nových ICT technologií nebo didaktické techniky. Z projektu Šablony jsou organizovány kroužky na podporu čtenářské a digitální gramotnosti, dále je zajišťována příprava žáků devátého ročníku na přijímací zkoušky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaná výuka na prvním stupni byla založena na správně stanovených cílech vzdělávání. Žáci byli velmi dobře motivováni, což vedlo k jejich průběžné vysoké aktivitě a vzájemné interakci. Učitelky účelně střídaly aktivizující metody a formy výuky, žáci se též učili spolupracovat. V části sledovaných hodin byla zaznamenána účinná diferenciací ve vztahu k celému spektru potřeb žáků. Koordinace činností mezi vyučujícími a asistentkami pedagoga přispívala ke kompenzaci poruch žáků a byla přínosem i pro žáky bez podpůrných opatření. Některé vyučující rovněž dobře integrovaly prvky z distanční výuky, např. využití společných úložišť pro ukládání textů a dobrovolných domácích úkolů. Vzdělávací pokrok žáků je ve vybraných třídách dokladován v portfoliích, která si žáci vedou od prvního ročníku. Jejich využití je užitečné i při komunikaci se zákonnými zástupci. Ke slabým stránkám výuky patřila nízká míra diferenciací v části sledovaných hodin. Kognitivní náročnost úloh nebyla přizpůsobena reálným možnostem žáků, nebyl uplatněn potřebný individuální přístup k jednotlivcům ani skupinám. Formativní hodnocení se vyznačovalo odbornou nepřesností v úrovni popisného jazyka jako zpětné vazby, v některých případech se vztahovalo k osobě žáka, nikoliv k procesu učení či výkonu. Častěji se vyskytlo rušivé chování žáků, které vyžadovalo čas a pozornost učitelů na úkor učení.

V hospitované výuce na druhém stupni pedagogové navazovali na předchozí vědomosti a zkušenosti žáků, motivovali je ke spolupráci při vzdělávání. Převládala frontální forma vyučování nejčastěji ve spojení s řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků. Ve výuce přírodovědných předmětů bylo zařazeno velké množství pozorování a pokusů, názornost byla rovněž podporována užitím obrazů, modelů a adekvátních pomůcek. Úroveň výuky cizích jazyků byla proměnlivá v závislosti na erudici vyučujících. Obsah vyučovacích hodin se většinou zaměřoval na osvojování jazykových prostředků. Efektivní nácvik vlastního mluveného projevu žáků byl realizován v menší míře. K prezentaci nebo procvičování učiva byla účelně využívána projekční technika, další využití dostupných ICT prostředků bylo zaznamenáno ojediněle. Absence předmětové specializace některých učitelů se promítla do obsahové nepřesnosti výkladu, eventuálně do volby méně účinných pracovních postupů. V části sledovaných hodin se projevovala výraznější nekázeň žáků a nerespektování stanovených pravidel, což mělo negativní dopad na přínos vzdělávání. Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných většinou nebyla zřetelná.

V úhrnu sledované výuky na obou stupních žáci nebyli dostatečně podněcováni k rozvoji kritického myšlení, dialogu mezi sebou, diskusi, analýze dat a vyvozování závěrů. V malé míře aplikovali osvojené poznatky na vlastní zkušenosti z reálného života, promyšlený rozvoj funkčních gramotností byl zaznamenán okrajově. Reflektování, zda bylo dosaženo stanoveného cíle, a vyhodnocování učiněného pokroku ve spolupráci se žáky nebylo v závěru hodin téměř realizováno.

Rozvoj pohybových dovedností žáků patří k prioritám školy. Časová dotace hodin tělesné výchovy je posílena v některých ročnících na prvním stupni o předmět Pohybové hry. Vedle hlavní vzdělávací nabídky škola nabízí pravidelné odpolední sportovní kroužky a organizuje řadu mimoškolních akcí a soutěží na podporu tělesné zdatnosti.

Při vzdělávání ve školní družině je kladen důraz na rozvoj hudebních, výtvarných, rukodělných i pohybových dovedností a na pravidelný pobyt venku. V průběhu sledovaných činností byli žáci vhodně motivováni a úspěšně se zapojovali do nabízených aktivit.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje úspěšnost žáků ve vzdělávání, jejich výsledky za jednotlivá klasifikační období jsou pravidelně projednávány na jednáních pedagogické rady. Z předložených dat však nejsou vyvozovány závěry a stanovena závazná opatření pro další práci.

Ke zjišťování úrovně dosažených výsledků využívá škola obvyklé hodnoticí nástroje, kterými jsou různé typy testování či zkoušení. Stanovení kritérií, způsobu i četnosti hodnocení je v kompetenci jednotlivých učitelů, sjednocení těchto parametrů zatím nebylo realizováno. Pro objektivní ověření úrovně dosažených výsledků škola využívá i externí evaluace. Práce s těmito údaji spočívá v porovnání se školními výsledky a rozebrání situace ústní formou na poradách, další postupy pro cílenou práci se školním prospěchem nebyly doloženy.

V posledních třech školních letech škola nevykazuje téměř žádné neprospívající, školní docházka je rovněž velmi dobrá, výskyt neomluvené absence je ojedinělý. V případě potřeby škola zajišťuje podpurná opatření jedincům ohroženým školním neúspěchem – je navázána spolupráce s jejich zákonnými zástupci a s třídními učiteli, nabízeno a realizováno doučování, které zohledňuje konkrétní vzdělávací problémy zúčastněných. Zákonní zástupci jsou o prospěchu a chování svých dětí informováni prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách a mají možnost využít konzultační hodiny učitelů.

Školní poradenský systém zajišťují výchovná poradkyně a metodička prevence, které spolupracují se školskými poradenskými zařízeními. Systém podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je nastaven, stejně jako systém prevence negativních jevů. Ve škole je zajišťováno také kariérové poradenství, probíhají pohovory se žáky vyšších ročníků a další akce usnadňující jejich orientaci při výběru povolání. Oblast preventivních aktivit je plánovaná, kolektivy tříd jsou s nimi seznamovány, případné negativní jevy jsou řešeny ve spolupráci s rodiči a vedením školy. Prostřednictvím školního parlamentu se žáci učí vyjádřit svůj názor i spoluúčasti na organizaci chodu školy. Zároveň předávají řadu informací směrem do kolektivů tříd i směrem k pedagogům. Na základě hospitační činnosti bylo zjištěno, že v řadě tříd se nedaří udržet během výuky kázeň a žáci dostatečně nerespektují pravidla pro práci. Činnosti školního poradenského pracoviště zatím nebyly nastaveny tak, aby tento nežádoucí projev pomohly zvládnout.

Vychovatelky ve školní družině průběžně vyhodnocují výstupy verbálních i praktických aktivit jednotlivců či skupin účastníků zájmového vzdělávání, jejich chování, úspěšnost při zapojování do činností školního vzdělávacího programu. Školní družina nabízí účastníkům rozmanitý program aktivit i projektové dny. Výsledky práce jsou prezentovány v prostorách školy.

V období prezenční výuky pedagogové organizují různé aktivity a sportovní soutěže s cílem vhodně doplnit volný čas žáků, přispět k jejich celkovému rozvoji a podpořit motivaci pro vzdělávání. Jsou pořádány vědomostní soutěže z matematiky, zeměpisu a anglického jazyka, recitační i pěvecká soutěž. Škola organizuje zajímavé vycházky či cyklovýlety po nejbližším okolí. Realizuje se zájmová činnost – žáci mohou vybírat z různých volnočasových kroužků, mezi nimiž jsou zastoupeny sportovní, hudební i výtvarné aktivity, stejně jako počítačové a jazykové vzdělávání.

Pro obohacení či zkvalitnění vzdělávací nabídky škola realizuje spolupráci s řadou partnerů nejen v rámci obce. Funkční součinnost se zřizovatelem se týká údržby a postupné obnovy prostorových a materiálních podmínek. K úspěšné adaptaci nejmladších žáků na školní prostředí napomáhá úzká spolupráce s místní mateřskou školou. Koncerty a projekty jsou organizovány se Základní uměleckou školou Chrást, programy s místní knihovnou přispívají k rozvoji čtenářské gramotnosti. Formou projektů se zoologickou zahradou je podporována ekologická výchova, rozvoj technického vzdělávání je cílem kooperace s vybranými středními školami.

Závěry

Vývoj školy

- od poslední inspekční činnosti došlo k významnému nárůstu počtu žáků ve škole ze 192 na 264
- byl navýšen nejvyšší povolený počet žáků ve školní družině z 90 na 120, počet oddělení ze tří na čtyři
- úměrně počtu žáků se zvýšil i počet pedagogických pracovníků

Silné stránky

- spolupráce s partnery přispívá ke zkvalitnění materiálních a prostorových podmínek pro vzdělávání, obohacuje vzdělávací nabídku a podporuje všestranný rozvoj žáků

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- způsob řízení školy neodpovídá její současné velikosti, pracovní kompetence v základní škole a školní družině nejsou dostatečně delegovány
- evaluace činností základní školy a školní družiny neprobíhá plánovitě, nejsou vyvozovány závazné závěry a stanovena konkrétní opatření pro další práci
- metodické vedení pedagogického sboru základní školy a školní družiny není systémově nastaveno a uskutečňováno
- nejsou zřízeny metodické orgány na druhém stupni k zajištění metodické podpory; nejsou jasně vymezeny činnosti metodického sdružení prvního stupně a školního poradenského pracoviště ve vztahu k aktuálním potřebám školy

- další vzdělávání pedagogických pracovníků nevychází z promyšleného plánu a neodráží identifikované potřeby základní školy a školní družiny
- výuka nebyla vždy diferencovaná ve vztahu k celému spektru nadání a potřeb žáků, ti nebyli vedeni k vyhodnocování vlastního dosaženého pokroku
- část vyučovacích hodin se vyznačovala rušivým chováním žáků
- vzdělávací výsledky žáků nejsou na úrovni školy dostatečně analyzovány, nejsou přijímána systémová opatření pro práci se školním prospěchem

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- inovovat koncepci školy (strategický a akční plán školy), stanovit konkrétní priority rozvoje pro nejbližší období
- nastavit systém řízení odpovídající současné velikosti školy, delegovat pravomoc na kompetentní pedagogické zaměstnance
- precizně vymezit činnosti všech úseků školy
- zahájit promyšlenou evaluaci školních procesů, vyvozovat závěry, stanovovat opatření a ověřovat jejich účinnost
- ustavit metodické orgány, jejich činnost zaměřit na metodické vedení učitelů s krátkou praxí a bez předmětové specializace, umožnit vzájemné hospitace, realizovat řízené sdílení pedagogických zkušeností
- sestavit plán dalšího vzdělávání vzhledem k aktuálním potřebám školy, ověřovat jeho přínos v hospitační činnosti
- uplatňovat diferencovaný přístup k žákům, vést je k reflexi vlastního učení, podněcovat je k rozvoji kritického myšlení a funkčních gramotností
- zaměřit činnost metodika prevence též k nastavení a udržení ukázněného prostředí pro vzdělávání
- ze strany všech zaměstnanců školy jednotně a důsledně vyžadovat dodržování nastavených pravidel chování
- přepracovat a nadále vést povinné školní dokumenty v souladu se školskou legislativou

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Obcí Chrást, čj. 15/0363 ze dne 20. 2. 2015
2. Jmenování do funkce ředitele ze dne 2. 7. 2008, čj.: 08/0876, s účinností od 1. 8. 2008
3. Potvrzení změny pracovního poměru ředitele školy na doby neurčitou ze dne 14. 1. 2016
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 26. 10. 2021
5. Školní matrika vedená ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní škola Chrást platný ve školním roce 2021/2022
7. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání Základní škola Chrást platný ve školním roce 2021/2022
8. Školní řád platný ve školním roce 2021/2022
9. Vnitřní řád školní družiny platný ve školním roce 2021/2022
10. Vnitřní řád školní jídelny platný ve školním roce 2021/2022
11. Rozvrh vyučovacích hodin platný ve školním roce 2021/2022
12. Třídní knihy základní školy a školní družiny vedené ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022
13. Přihlášky žáků do školní družiny platné ve školním roce 2021/2022
14. Záznamy z pedagogických rad
15. Přehled závěrečné klasifikace za školní rok 2020/2021 a přehled průběžné klasifikace za školní rok 2021/2022
16. Plány kontrolní a hospitační činnosti pro školní roky 2020/2021 a 2021/2022, záznamy z hospitací
17. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2018/2019, 2019/2020 a 2020/2021
18. Koncepce rozvoje školy – Základní škola Chrást, okres Plzeň-město, příspěvková organizace z 21. 2. 2016
19. Přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků za školní roky 2018/2019, 2019/2020 a 2020/2021
20. Dokumentace školního poradenského pracoviště (Popis činností školního poradenského pracoviště, Minimální preventivní program platný ve školním roce 2021/2022, přehled žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, osobní spisy žáků se speciálními vzdělávacími potřebami)
21. Kniha úrazů
22. Kopie dokladů o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků
23. Účetní výkazy k 31. 12. 2020
24. Inspekční zpráva čj. ČŠIP-960/14-P z 25. 11. 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Alena Tomcová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Alena Tomcová v. r.

Mgr. Roman Krejčí, školní inspektor

Mgr. Roman Krejčí v. r.

Mgr. Martin Milota, školní inspektor

Mgr. Martin Milota v. r.

Ing. Drahuše Šefčíková, školní inspektorka

Ing. Drahuše Šefčíková v. r.

PhDr. Ladislava Šlajchová, školní
inspektorka

PhDr. Ladislava Šlajchová v. r.

Ing. Monika Zelená, kontrolní pracovnice

Ing. Monika Zelená v. r.

V Plzni 10.12.2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Tomáš Pánik,
ředitel školy

Mgr. Tomáš Pánik v. r.

V Chrástu 14.12.2021